

POSTANOWIENIE

Dnia 13 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek

w sprawie ze skargi skazanego M. B. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych 13 kwietnia 2023 r.

wniosku Sądu Apelacyjnego w Lublinie zawartego w postanowieniu z 25 stycznia 2023 r., sygn. II S 30/22, o rozstrzygnięcie sporu o właściwość, na podstawie art. 38 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r.

o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki,

stwierdza, że właściwym do rozpoznania sprawy jest Sąd Okręgowy w Radomiu.

UZASADNIENIE

Pismem z 15 września 2022 r., które wpłynęło do Sądu Okręgowego w Radomiu 20 grudnia 2022 r., M. B. wniósł skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie o sygn. II K 366/22, toczącym się przed Sądem Rejonowym w Grójcu o wydanie wyroku łącznego.

Sąd Okręgowy w Radomiu postanowieniem z 21 grudnia 2022 r., sygn. V S 34/22 uznał się niewłaściwym rzeczowo i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Lublinie.

Sąd Apelacyjny w Lublinie postanowieniem z 25 stycznia 2023 r., sygn. II S 30/22, również uznał się niewłaściwym do rozpoznania ww. skargi, wszczął z Sądem Okręgowym w Radomiu spór o właściwość (pkt I) i w związku z tym zwrócił się do Sądu Najwyższego o rozstrzygnięcie tego sporu poprzez wskazanie Sądu Okręgowego w Radomiu jako właściwego do rozpoznania sprawy (pkt II).

Sąd Apelacyjny powołując się na treść art. 4 ust. 1a ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 75, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”) wskazał, że właściwość funkcjonalna sądu do rozpoznania skargi na przewlekłość jest uzależniona od jej treści. Możliwość łącznego rozpoznania zarzutu przewlekłości postępowania w sądach niższego i wyższego rzędu odnosi się do przebiegu całego postępowania. Sąd Apelacyjny zaznaczył, że zarzut przewlekłości postępowania dotyczy wyłącznie postępowania przed Sądem Rejonowym w Grójcu, skarżący bowiem nie sformułował żadnego zarzutu w zakresie postępowania przed Sądem Okręgowym w Radomiu. Ponadto, wskazał, że postępowanie przed Sądem Okręgowym w Radomiu miało charakter incydentalny, na które nie przysługuje skarga na przewlekłość.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 38 § 1 k.p.k. spór o właściwość między sądami rozstrzyga ostatecznie sąd wyższego rzędu właściwy ze względu na siedzibę sądu, który pierwszy wszczął spór. Spór o właściwość między sądem rejonowym a sądem okręgowym rozstrzyga sąd apelacyjny, a spór o właściwość między sądem apelacyjnym a innym sądem powszechnym – Sąd Najwyższy. Przywołany przepis, stosownie do art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, ma odpowiednie zastosowanie w postępowaniu ze skargi na przewlekłość.

Artykuł 4 ustawy o skardze na przewlekłość określa właściwość rzeczową i miejscową sądów rozpoznających skargi na przewlekłość. Sąd apelacyjny jest

właściwy rzeczowo do rozpoznania skargi na przewlekłość, która dotyczy: postępowania przed sądem okręgowym (art. 4 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość), postępowania przed sądem rejonowym i sądem okręgowym (art. 4 ust. 1a ustawy o skardze na przewlekłość) oraz postępowania przed sądem okręgowym i sądem apelacyjnym (art. 4 ust. 1b ustawy o skardze na przewlekłość). Skarżący jest jedynym dysponentem skargi na przewlekłość, dlatego prawidłowe zdekodowanie zarzutów podniesionych przez skarżącego w skardze na przewlekłość ma kluczowe znaczenie dla ustalenia właściwości rzeczowej sądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 20 kwietnia 2022 r., I NO 49/22; 27 kwietnia 2022 r., I NO 44/22).

Za całkowicie nieprzekonującą uznać należy argumentację przedstawioną przez Sąd Okręgowy, że skarżący domaga się stwierdzenia przewlekłości całości postępowania, z uwagi na ogólny okres jego trwania. Nie jest decydującym bowiem argumentem okoliczność, że w toku postępowania kwestię incydentalną rozstrzygał Sąd Okręgowy w Radomiu. Treść skargi na przewlekłość nie pozostawia wątpliwości, że skarżący M. B. żąda stwierdzenia przewlekłości postępowania wyłącznie przed Sądem Rejonowym w Grójcu w sprawie II K 366/22. Skarżący w sposób jednoznaczny określił zakres skargi na przewlekłość, czemu dał wyraz w stwierdzeniu, że „[p]o kilku miesiącach (...) SR w Grójcu stwierdził swoją niewłaściwość, jak się okazało, w wyniku postanowienia SO w Radomiu (...) niesłusznie (...) W powyższym postanowieniu SO w Radomiu finalnie zwrócił sprawę do SR Grójec”. Skarżący istotnie odnosi się do postępowania przed Sądem Okręgowym w Radomiu, ale wyłącznie informacyjnie, nie formułując żadnych zarzutów do tego etapu postępowania. W konsekwencji, dla ustalenia sądu właściwego do rozpoznania skargi na przewlekłość nie ma znaczenia fakt, że przed Sądem Okręgowym w Radomiu toczyło się postępowanie zażaleniowe.

Z uwagi na to, że skarżący M. B. ograniczył zarzuty skargi na przewlekłość do postępowania przed Sądem Rejonowym w Grójcu, sądem właściwym rzeczowo do rozpoznania tej skargi jest Sąd Okręgowy w Radomiu.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 38 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[SOP]

[ms]